

delers den Betragtning, at man sikkert godt kan tænke sig en Udvikling af disse Forhold, der helt gaar udenom den store Arbejdskrig, som der saa hyppigt tales om.

Men da altsaa dette Fællesudvalgs Nedsættelse var et Led i det øjeblikkelige Mæglingresultat, saa fulgte deraf, at det kun blev de to Parter, der her er Tale om, der kom til at danne dette Fællesudvalg. Der har i den Anledning været sagt, at det havde været rimeligere, om dette Fællesudvalg var blevet større, om ogsaa udenforstaaende Arbejder- og Arbejdsgiverinteresser vare blevne repræsenterede i det, og der ogsaa var kommet flere Repræsentanter med for det øvrige Samfund. Men man vil altsaa af selve den Maade, paa hvilken dette Fællesudvalg kom til Verden, kunne forstaa, at det kunde ikke lade sig gøre paa det Tidspunkt. Jeg skal i øvrigt tilføje, at jeg er af den Mening, at det, rent bortset fra, om der den Gang havde været Arbejds-konflikt eller ej, vilde have været heldigt at gaa netop den Vej, man gik, fordi disse to Parter i ganske overvejende Grad repræsenterer de Interesser, der først og fremmest er Tale om i denne Forbindelse, og fordi det i særlig høj Grad netop maatte gælde om at bygge paa de Erfaringer, de havde indhøstet.

Man sagde den Gang — og det er ogsaa kommet frem i Anledning af disse Forslag —, at Arbejdsgiverne da vilde Krig. Nu mener jeg, at allerede i den Omstændighed, at der blev Fred, ligger det bedste Bevis paa, at de ikke vilde Krig. Hvis den ene eller den anden af de to Hovedparter vil Krig under enhver Betingelse, tror jeg ikke, det vil være muligt for nogen at opnaa et fredeligt Resultat ved en Konflikts Begyndelse. Men man kunde ogsaa snarere sige, at Arbejdsgiverne den Gang stod paa det Standpunkt, at de vilde Krig, hvis det ikke kunde lykkes at faa bedre Betingelser, end der den Gang var, for at opnaa en fredelig Udvikling af disse Forhold. Saaledes var Stemningen blandt Arbejdsgiverne, hvem det forekom, at der var alt for meget Vrøvl og idelige Krav, til at det længere kunde gaa paa den Maade, det da gik. Netop fordi man fra Arbejdsgivernes Side saa saaledes paa Stillingen, blev dette Fællesudvalgs Nedsættelse et nødvendigt Led i selve den Overenskomst, der den Gang blev sluttet. Og jeg vil i øvrigt gerne benytte denne Lejlighed til paa Grund af de Udtalelser, som disse Forslag have givet Anledning til baade her i Salen ved Fore-

læggelsen og ogsaa i Pressen, netop paa dette Omraade at sige, at Stejlhed og Ufredelighed finder man saa vist i begge Lejre, og Fredsommelighed og Medgørlighed ogsaa.

Jeg tror, at selv om der kan peges paa Snæversyn indenfor Arbejdsgivernes Lejr, er der ogsaa der i vide Kredse en moderne og frisindet Opfattelse af disse Forhold, og man kan sikkert ogsaa med Lethed indenfor Arbejdernes Kreds ofte pege paa megen Ensidighed i Opfattelsen, medens man ogsaa der i vid Udstrækning kan finde Stemning for en fredelig Udvikling. Man maa ogsaa, naar man bedømmer disse Forhold, huske paa, at Følgerne af, at man har imødekommet for vidt-gaaende Krav, hurtigt mærkes paa Arbejdsgivernes Side. Der gøre Konkurrencen, Kapitalanlæggenes Betydning og Forrentning, Hensyn til Leveringsforpligtelser, Bedømmelsen af Arbejdernes Ydelser og mange andre Spørgsmaal sig øjeblikkelig gældende, og det bevirker ganske naturligt, at man der maa vise en vis Tilbageholdenhed overfor de Krav, der rejse sig. Det er ikke blot naturligt af Hensyn til Arbejdsgiverne selv, men det er ogsaa i Samfundets Interesse. Det er nu en Gang nemmere at kræve ind end at finde Udvej for at opfylde de Krav, der stilles. Og dette gælder jo navnlig, naar der tillige synes at være en Tilbøjelighed hos dem, der kræve, til at sætte egne Ydelser ned baade i Omfang og Værdi. Jeg tror, at vi ved dette røre ved en meget alvorlig Side af vor Arbejderbevægelse, ogsaa naar vi tænke paa, hvorledes vi nu i denne Tid, som man dog med Rette kan kalde en daarlig Tid for vort Erhvervsliv, se Opsigelse af Overenskomster Gang paa Gang. Der er for mig ingen Tvivl om, at Udviklingen gennemgaaende vil kræve af vore Arbejdere, at de noget mere faa Blikket henvendt paa, hvad hver Tid kan tillade, og hvad hver Tid kan kræve, og jeg kan ikke undlade at benytte denne Lejlighed til at sige, at meget vilde være vundet, ogsaa i Arbejdernes Interesse, hvis de Blade, der paa Grund af Fagforeningsbevægelsens øjeblikkelige politiske Karakter særlig holdes af Arbejdere, i højere Grad vilde henvende Arbejdernes Opmærksomhed paa denne Side af Sagen.

Som sagt, Bestemmelsen om dette Fællesudvalg havde i sig selv en speciel Op-gave, da Fællesudvalget kom til Verden, idet det altsaa var et Led i selve det øjeblikkelige Mæglingresultat. Men jeg lagde for mit Vedkommende den Gang en helt